



ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ:
НАУКОВІ ЗАПИСКИ

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

УДК 378:304

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.13131756>

Передові інновації в навчанні soft skills: Перспективи та прогнози для вищої освіти України

Кондрашова Ольга Володимирівна

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри лінгводидактики та журналістики, факультет права, гуманітарних і соціальних наук, Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського, вул. Університетська, 20, м. Кременчук, 39600, olgakondrat@ukr.net,
<https://orcid.org/0000-0002-5341-6240>

Дещенко Олександр Миколайович

кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри технологічної і професійної освіти, Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка, вул. Київська 24, м. Глухів, 41400, deshenko.a@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-5453-5575>

Ходикіна Юлія Юріївна

кандидат психологічних наук, доцент кафедри психологічної та педагогічної антропології, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, вул. Алчевських, 29, м. Харків, 61000, hodikina2@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-0246-5421>

Прийнято: 09.07.2024 | Опубліковано: 29.07.2024



ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ: НАУКОВІ ЗАПИСКИ

Анотація: В сучасних умовах стрімкого розвитку технологій та (і) зростання вимог до кваліфікації працівників, навчання *soft skills* набуває все більшого значення. Інтеграція передових інновацій у навчання *soft skills* є необхідною для забезпечення конкурентоспроможності випускників вищих навчальних закладів України на міжнародному ринку праці. Метою дослідження є вивчення передових інновацій у навчанні *soft skills*, оцінка їх впливу на підготовку студентів і розробка рекомендацій для впровадження цих інновацій у навчальні програми вищих навчальних закладів України. Для досягнення мети дослідження використовувалися методи аналізу наукової літератури, анкетування викладачів та студентів, експертні інтерв'ю з представниками освітньої та бізнес-спільноти. Також був проведений порівняльний аналіз практик впровадження інновацій у навчання *soft skills* в різних країнах. Дослідження виявило, що впровадження таких інноваційних методів, як використання віртуальної реальності, гейміфікація навчального процесу, онлайн-платформи для розвитку *soft skills*, значно підвищує ефективність навчання. Співпраця з бізнесом й інтеграція практичних завдань у навчальні програми сприяє кращому засвоєнню навичок. Використання передового досвіду США, Великобританії, Швеції та інших країн може бути корисним для вдосконалення українських освітніх програм. Впровадження передових інновацій у навчання *soft skills* є ключовим фактором для підготовки конкурентоспроможних фахівців. Це вимагає активного використання сучасних технологій і методів навчання, розширення співпраці з бізнесом і міжнародними партнерами. Подальші зусилля мають бути спрямовані на адаптацію успішних міжнародних практик і розробку нових підходів до навчання *soft skills* в Україні. Наступні дослідження будуть зосереджені на визначенні ефективності конкретних інноваційних методів навчання *soft skills* для різних спеціальностей, співпраці з міжнародними освітніми інституціями для впровадження передового досвіду у вітчизняну



систему освіти, а також на розробці системи оцінки результативності цих методів у довгостроковій перспективі.

***Ключові слова:** інтеграція навичок критичного мислення, розвиток комунікативних компетенцій, цифрові платформи для освіти, ефективність віртуальних тренінгів, методи активного навчання.*

**Advanced innovations in soft skills training: Perspectives and forecasts for
higher education in Ukraine**

Kondrashova Olga

PhD in Pedagogic Science, Associate Professor, Associate Professor at the
Department of Philology and Publishing, Faculty of Law, Humanity and Social
Sciences, Kremenchuk Mykhailo Ostrogradskyi National University,
20 University Str., Kremenchuk, 39600, olgakondrat@ukr.net, <https://orcid.org/0000-0002-5341-6240>

Deshchenko Oleksandr

PhD in Pedagogic Science, Senior Lecturer at the Department of Technological and
Professional Education, Hlukhiv National Pedagogical University named after
Oleksandr Dovzhenko, 24 Kyivska Str., Glukhiv, 41400, deshenko.a@gmail.com,
<https://orcid.org/0000-0002-5453-5575>



Khodykina Yuliia

PhD in Psychological Sciences, Associate Professor at the Department of Psychological and Pedagogical Anthropology, H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University, 29 Alchevskiyh Str., Kharkiv, 61000, xodikina2@gmail.com,
0000-0002-0246-5421

***Abstract:** In the context of rapid technological development and increasing demands for employee qualifications, soft skills training is becoming increasingly important. Integrating advanced innovations into soft skills training is essential to ensure the competitiveness of graduates from higher education institutions in Ukraine in the international labor market. The aim of this study is to examine advanced innovations in soft skills training, assess their impact on student preparation, and develop recommendations for implementing these innovations in the curricula of higher education institutions in Ukraine. To achieve the research objectives, methods such as scientific literature analysis, surveys of teachers and students, and expert interviews with representatives from the educational and business communities were used. Additionally, a comparative analysis of innovation implementation practices in soft skills training in different countries was conducted. The study revealed that the implementation of innovative methods such as virtual reality, gamification of the learning process, and online platforms for soft skills development significantly enhances training effectiveness. Collaboration with businesses and the integration of practical tasks into curricula contribute to better skill acquisition. Utilizing the advanced experiences of the USA, the UK, Sweden, and other countries can be beneficial for improving Ukrainian educational programs. Implementing advanced innovations in soft skills training is a key factor in preparing competitive specialists. This requires the active use of modern technologies and teaching methods, expanding cooperation with businesses and international partners. Further efforts should be*



directed towards adapting successful international practices and developing new approaches to soft skills training in Ukraine. Future research should focus on determining the effectiveness of specific innovative soft skills training methods for various specialties and developing a system to assess the long-term effectiveness of these methods.

Keywords: *integration of critical thinking skills, development of communication competencies, digital platforms for education, effectiveness of virtual training, active learning methods.*

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. У сучасному світі стрімких змін і глобалізації вища освіта зіштовхується з необхідністю адаптації до нових вимог ринку праці. Однією з ключових змін є збільшення значущості soft skills, тобто міжособистісних і когнітивних навичок, які допомагають ефективно взаємодіяти з іншими людьми та адаптуватися до нових умов. На сьогоднішній день традиційні методи навчання у вищих навчальних закладах України все ще акцентують увагу на теоретичних знаннях і технічних навичках (hard skills), що не завжди відповідає сучасним вимогам роботодавців і ринку праці.

Проблема підготовки фахівців із розвиненими soft skills є надзвичайно важливою як з наукової, так і з практичної точки зору. Наукові дослідження підтверджують, що ефективне використання soft skills сприяє підвищенню продуктивності праці, креативності, інноваційності та командної роботи. З практичної точки зору роботодавці все частіше висувають вимоги щодо наявності у кандидатів розвинених міжособистісних навичок, таких як комунікація, лідерство, адаптивність й емоційний інтелект.

Розробка нових методик навчання, таких як проектне навчання, міждисциплінарні курси, симуляційні ігри, тренінги з розвитку емоційного



інтелекту та інтерактивні методи, допоможе українським вищим навчальним закладам підвищити конкурентоспроможність своїх випускників на міжнародному ринку праці. Вирішення цієї проблеми сприятиме не тільки покращенню якості освіти, але й економічному розвитку країни в цілому.

Аналіз останніх досліджень і публікацій (Огляд літератури).

Дослідження проблем та перспектив розвитку soft skills в Україні охоплюють широкий спектр питань. Ю. Ямполь, Н. Стаценко й І. Адамович досліджують менеджмент освітньої діяльності під впливом теперішніх тенденцій навчання в Україні, акцентуючи увагу на впливі нових освітніх технологій на управління навчальними закладами [1]. І. Демченко та інші аналізують вплив освітнього простору вищих навчальних закладів на формування ключових компетенцій та соціальних скілів студентів, висвітлюючи значення інтерактивних методів і сучасних освітніх підходів для розвитку soft skills [2].

О. Башкір та О. Каданер досліджують інтерактивні методи формування soft skills майбутніх фахівців, підкреслюючи важливість активних методів навчання для розвитку комунікативних і лідерських якостей [3]. Г. Шевчук зосереджується на формуванні та розвитку soft skills як складника освітнього процесу в закладах вищої освіти, підкреслюючи необхідність інтеграції цих навичок у навчальні програми [4]. О. Жовнич і А. Дученко аналізують оновлення початкової освіти через впровадження програм академічної мобільності як засіб розвитку soft skills, наголошуючи на важливості мобільності для розвитку міжкультурних комунікативних навичок [5].

О. Гульбс розглядає формування професійних планів студентської молоді через розвиток soft skills, підкреслюючи значення цих навичок для професійного становлення [6]. М. Весоловська та Л. Швед розглядають комплексний підхід до пом'якшення впливу пандемії COVID-19 на розвиток soft skills [7]. О. Гулай та А. Карпюк досліджують інтеграцію soft та hard skills у процесі викладання та



навчання, акцентуючи увагу на балансі між технічними та соціальними навичками [8]. І. Краснощок, О. Демченко та Т. Кравцова аналізують практичні елементи формування soft skills у навчальних закладах України, акцентуючи увагу на впровадженні новітніх методів та технологій [9].

В. Терещук, А. Ільченко та І. Семенишина досліджують інноваційні технології навчання у закладах вищої освіти, зосереджуючись на впливі технологій на навчальний процес [10]. А. Ткаченко та Т. Пожуєва аналізують вплив технологій на навчальний процес, акцентуючи увагу на інноваційних підходах до освіти [11]. С. Прохоровська, І. Рассоха та Ю. Демченко досліджують стратегії адаптації вищої освіти до потреб ринку праці в Україні, підкреслюючи актуальність розвитку soft skills [12]. І. Дорожко, О. Малихіна та Л. Туріщева аналізують проблеми розвитку лідерських soft skills компетенцій сучасних здобувачів вищої освіти, акцентуючи увагу на важливості лідерських навичок у професійній діяльності [13]. Таким чином, дослідження вказують на важливість розвитку soft skills у підготовці здобувачів освіти в сучасних умовах.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми.

Незважаючи на численні дослідження розвитку soft skills в Україні, залишаються недостатньо дослідженими такі питання: інтеграція інноваційних технологій, міжкультурні комунікації, моніторинг й оцінка soft skills, підтримка під час пандемії. Потребує детального вивчення дослідження ефективності інноваційних методів і підходів до навчання soft skills, що застосовуються у вищих навчальних закладах інших країн, визначення можливостей і бар'єрів для впровадження інноваційних підходів до навчання soft skills у вищу освіту України, розробка загального алгоритму підвищення ефективності навчання soft skills у вищих навчальних закладах України. Ці аспекти потребують подальшого дослідження для забезпечення ефективного розвитку soft skills у студентів вищих навчальних закладів України.



Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження передових інновацій у навчанні soft skills у вищій освіті України та аналіз перспектив і прогнозів їх розвитку. Для досягнення поставленої мети у статті необхідно вирішити наступні завдання:

- визначити перелік найважливіших soft skills, що потрібні для успішної професійної діяльності студентів;
- провести опитування або інтерв'ю з представниками вищих навчальних закладів, студентами та роботодавцями з метою оцінки поточного стану навчання soft skills у вищій освіті України;
- дослідити інноваційні методи та підходи до навчання soft skills, що застосовуються у вищих навчальних закладах інших країн;
- визначити можливості та бар'єри для впровадження інноваційних підходів до навчання soft skills у вищу освіту України;
- розробити рекомендації щодо підвищення ефективності навчання soft skills у вищих навчальних закладах України.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням здобутих наукових результатів (Результати дослідження). У сучасному світі технологічного прогресу та швидких змін з'являються нові вимоги до професійних навичок, успіх на ринку праці залежить не лише від технічних знань і умінь, а й від розвитку так званих м'яких навичок, або soft skills. У той час як hard skills можна виміряти та оцінити на основі конкретних технічних завдань, soft skills є більш абстрактними та включають вміння ефективно комунікувати, працювати в команді, вирішувати конфлікти, управляти часом і адаптуватися до змін.

У вищій освіті України інтеграція навчання soft skills стає все більш актуальною темою, оскільки роботодавці все частіше віддають перевагу кандидатам, які володіють цими навичками. Розвиток soft skills дозволяє



випускникам краще адаптуватися до сучасного ринку праці та досягати успіху в своїй професійній діяльності.

Таблиця 1

Основні soft skills для успішної професійної діяльності студентів

Soft Skill	Компоненти	Значення для професійної діяльності
Комунікативні навички	Усна комунікація, письмова комунікація, активне слухання	Забезпечують ефективну взаємодію в колективі та з клієнтами, сприяють ясному вираженню думок і кращому розумінню співрозмовника
Критичне мислення	Аналіз інформації, розпізнавання проблем, знаходження рішень, оцінка аргументів	Допомагає приймати обґрунтовані рішення, розвивати інноваційні підходи до вирішення завдань
Управління часом	Планування, встановлення пріоритетів, дотримання дедлайнів, оптимізація процесів	Дозволяє ефективно розподіляти робочий час, досягати цілей вчасно та підвищувати продуктивність
Адаптивність	Здатність до навчання, готовність до змін, самоосвіта	Допомагає швидко реагувати на нові виклики, пристосовуватися до змін і працювати в різних умовах
Робота в команді	Співпраця, мотивація, розв'язання конфліктів	Сприяє створенню продуктивної командної роботи, ефективного розподілу ролей і досягненню консенсусу
Лідерські навички	Надихання інших, прийняття рішень, відповідальність, управління ресурсами	Допомагають брати на себе відповідальність за результати, ефективно керувати ресурсами та надихати інших

Джерело: власна розробка авторів

У сучасному світі, де постійні зміни та глобалізація диктують нові вимоги до професійних компетенцій, розвиток soft skills стає критично важливим для



успішної кар'єри. У контексті передових інновацій у навчанні soft skills, комунікація завжди залишалася однією з найактуальніших тем, і з розвитком суспільства її значущість лише зростає. Інтеграція інноваційних технологій, таких як віртуальна реальність і штучний інтелект, у процес навчання soft skills стає все більш важливою для вищої освіти України [14].

Комунікативні навички дозволяють ефективно взаємодіяти в різних культурних і професійних контекстах, сприяючи побудові продуктивних відносин і взаєморозумінню. Критичне мислення, у свою чергу, забезпечує здатність адаптуватися до нових викликів і приймати обґрунтовані рішення в умовах невизначеності.

Управління часом є ключовим фактором у підвищенні особистої продуктивності та ефективності командної роботи. Вміння ефективно планувати та розподіляти час дозволяє уникнути перевантаження та стресу, що є важливим у швидкоплинному професійному середовищі. Адаптивність і гнучкість стають невід'ємними складовими професійного успіху, оскільки здатність швидко реагувати на зміни та освоювати нові знання дозволяє залишатися конкурентоспроможним.

Робота в команді є фундаментальною для досягнення спільних цілей, особливо в умовах зростаючої складності, що зростає та міждисциплінарності сучасних проєктів. Високий рівень колективної взаємодії сприяє синергії та інноваційним рішенням, що є ключовими для успіху організації. Лідерські навички забезпечують стратегічне бачення та здатність мотивувати інших до досягнення високих результатів, що є необхідним для ефективного управління ресурсами та досягнення організаційних цілей.

У сучасному професійному середовищі, де технологічні та соціальні зміни відбуваються з небаченою швидкістю, розвиток soft skills стає ключовим елементом успішної кар'єри. На відміну від технічних навичок, які можна легко



виміряти та оцінити, soft skills є більш абстрактними та часто вимагають комплексного підходу до навчання та розвитку. Ці навички формуються під впливом різноманітних факторів, включаючи особистий досвід, освіту, соціальне оточення та професійний контекст (рис. 1).



Рисунок 1. *Фактори формування soft skills*

Джерело: власна розробка авторів

Формування soft skills є складним і багатограним процесом, на який впливають різноманітні фактори. Особистий досвід відіграє ключову роль у розвитку цих навичок, оскільки життєві ситуації, взаємодія з іншими людьми та подолання особистих викликів створюють основу для формування комунікативних і міжособистісних навичок. Освіта, як формальна, так і неофіційна, також суттєво впливає на розвиток soft skills. Формальне навчання забезпечує теоретичні знання та методики, тоді як неофіційне навчання та практичні заняття допомагають застосовувати ці знання на практиці.

Соціальне оточення, включаючи родину, друзів і професійне середовище, формує контекст, в якому студенти навчаються взаємодіяти з іншими, розвивають емпатію та навички роботи в команді. Професійний контекст, зокрема робочі завдання, колективна робота та можливості для професійного розвитку, сприяють подальшому розвитку soft skills. Виконання складних



завдань у робочому середовищі та взаємодія з колегами допомагають удосконалювати критичне мислення, лідерські якості та здатність до адаптації.

Так, у сучасному світі розвиток soft skills стає все більш важливим для успішної кар'єри. Важливою частиною цього процесу є оцінка поточного стану навчання цих навичок у вищих навчальних закладах. Для цього було проведено опитування серед представників закладів вищої освіти, студентів і роботодавців з усієї України за допомогою Google Форм. Опитування включало 200 респондентів віком від 18 до 60 років (табл.2).

Таблиця 2

Результати опитування щодо стану навчання soft skills у вищій освіті України

Питання	Представники ВНЗ (%)	Студенти (%)	Роботодавці (%)
Чи вважаєте ви, що навчальні програми вашого ВНЗ включають елементи розвитку soft skills?	60	45	30
Чи вважаєте ви, що рівень викладання soft skills є достатнім для сучасного ринку праці?	40	35	25
Чи надає ваш ВНЗ достатньо ресурсів для розвитку soft skills (інфраструктура, семінари, тренінги)?	50	50	40
Чи вважаєте ви, що випускники володіють достатнім рівнем soft skills для успішного працевлаштування?	55	40	20



Чи вважаєте ви, що необхідна тісніша співпраця між ВНЗ та бізнесом для розвитку soft skills?	70	65	80
--	----	----	----

Джерело: власна розробка авторів

Аналіз отриманих даних свідчить про те, що незважаючи на включення елементів розвитку soft skills у навчальні програми, рівень викладання цих навичок не є достатнім для задоволення потреб сучасного ринку праці. Недостатній рівень викладання може бути пов'язаний з обмеженими ресурсами та інфраструктурою, які надають вищі навчальні заклади. Хоча більшість представників ЗВО і студентів вважають, що ресурси для розвитку soft skills є достатніми, роботодавці значно менш оптимістичні в цьому питанні. Це може вказувати на розрив між академічним і професійним середовищами в оцінці необхідних навичок.

Важливою є також низька оцінка роботодавців щодо рівня володіння випускниками soft skills, що вказує на необхідність реформування підходів до навчання цих навичок у вищій освіті. Тісніша співпраця між вищими навчальними закладами та бізнесом, як відзначають більшість респондентів, є ключовим аспектом для покращення навчальних програм і забезпечення відповідності навичок випускників вимогам ринку праці. Це може включати інтеграцію практичних тренінгів, стажувань і спільних проєктів, що допоможуть студентам розвивати необхідні soft skills в реальних умовах.

Результати попереднього опитування вказують на те, що рівень викладання soft skills у вищих навчальних закладах України не є достатнім для задоволення потреб сучасного ринку праці. Це свідчить про необхідність впровадження інноваційних методів і підходів до навчання цих навичок. Досвід інших країн може стати корисним орієнтиром для українських закладів вищої освіти (табл.3).



Таблиця 3

Інноваційні методи навчання soft skills у закладах вищої освіти різних країн

Країна	Методи навчання	Основні навички
США	Проблемно-орієнтоване навчання, кейс-стаді, рольові ігри	Критичне мислення, комунікація, командна робота
Великобританія	Дискусії, дебати, інтерактивні лекції	Лідерство, прийняття рішень, креативність
Швеція	Проекти з бізнесом, симуляції	Міжособистісні навички, адаптивність
Фінляндія	Інтерактивні методи, практичні заняття	Комунікація, робота в команді, вирішення проблем
Австралія	Індивідуальні навчальні плани	Самоменеджмент, управління часом, самоосвіта
Канада	Проектна діяльність, стажування	Практичні навички, адаптивність, креативність

Джерело: власна розробка авторів

Проблемно-орієнтоване навчання включає аналіз реальних ситуацій, роботу в групах і вирішення проблем, що сприяє розвитку критичного мислення та командної роботи. Інтерактивні методи, такі як дискусії, дебати та рольові ігри, забезпечують активну участь студентів у навчальному процесі та розвиток комунікаційних навичок. Проектна діяльність, включаючи співпрацю з бізнесом, реальні проекти та стажування, дозволяє студентам застосовувати набуті знання на практиці та розвивати професійні навички. Індивідуальний підхід, що передбачає розробку індивідуальних навчальних планів, розвиток навичок самоменеджменту та самоосвіти, сприяє формуванню відповідальності та організованості.

Аналіз результатів опитування та досвіду інших країн дозволяє визначити можливості та бар'єри для впровадження інноваційних підходів до навчання soft skills у вищу освіту України. Українські роботодавці висувують високі вимоги до



рівня soft skills, що робить їх розвиток важливою складовою навчального процесу. Інтеграція України у світовий ринок і глобалізаційні процеси стимулюють адаптацію передових практик з інших країн.

Співпраця з іноземними університетами, обмін студентами та викладачами, а також участь у міжнародних проектах сприяють впровадженню новітніх методик навчання. Використання сучасних технологій, таких як онлайн-платформи та інтерактивні курси, дозволяє створювати умови для активного залучення студентів у навчальний процес і розвитку їхніх soft skills. Однак, існують також певні бар'єри, які ускладнюють цей процес.

Таблиця 4

Можливості та бар'єри для впровадження інноваційних підходів до навчання soft skills у вищу освіту України

Можливості	Бар'єри
Зростаючий попит на фахівців із soft skills з боку роботодавців	Обмежене фінансування освітніх установ
Інтеграція міжнародного досвіду та передових практик	Інертність системи вищої освіти, питання академічної доброчесності
Співпраця з іноземними університетами та участь у міжнародних проектах	Недостатня співпраця між ЗВО та бізнесом
Використання сучасних технологій та онлайн-платформ	Відсутність чіткої державної політики щодо розвитку soft skills
Можливість індивідуального підходу до навчання студентів	Брак досвіду у викладачів

Джерело: власна розробка авторів

Зростаючий попит на спеціалістів з розвиненими soft skills з боку роботодавців і інтеграція міжнародного досвіду відкривають широкі перспективи для вдосконалення освітніх програм. Використання сучасних технологій і можливість індивідуального підходу до навчання студентів сприяють підвищенню якості освіти. Водночас, обмежене фінансування,



інертність освітньої системи, недостатня співпраця з бізнесом та відсутність чіткої державної політики створюють значні перешкоди для впровадження інновацій.

Впровадження інноваційних підходів до навчання soft skills є складним процесом, що вимагає подолання бар'єрів, що існують. Одним із основних викликів є обмежене фінансування освітніх установ, що перешкоджає впровадженню новітніх технологій і методик навчання. Інертність системи вищої освіти, проблеми академічної доброчесності [15] та відсутність систематичної співпраці з бізнесом також гальмують прогрес у цій сфері. Недостатня державна політика щодо розвитку soft skills знижує мотивацію закладів вищої освіти до впровадження інновацій.

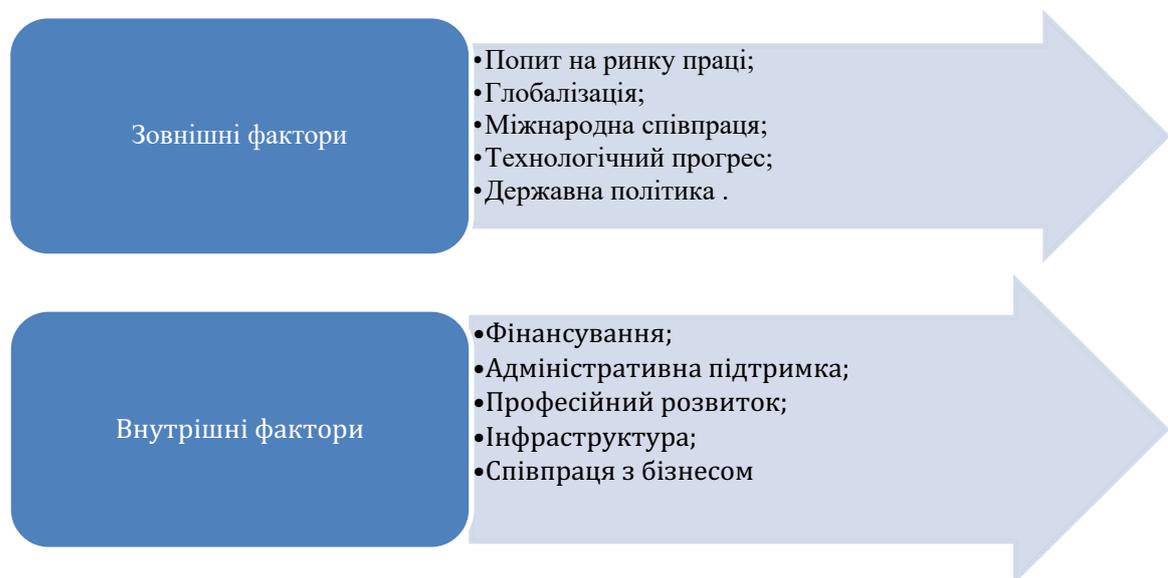


Рисунок 2. *Фактори впровадження інноваційних підходів до навчання soft skills*

Джерело: власна розробка авторів

Схема відображає складну взаємодію зовнішніх і внутрішніх факторів, що впливають на успішне впровадження інноваційних підходів до навчання soft skills. Зовнішні фактори включають економічні та глобалізаційні тенденції,



міжнародні партнерства та технологічний розвиток, які створюють додаткові можливості та виклики для української вищої освіти. Внутрішні фактори охоплюють організаційні та ресурсні аспекти, такі як фінансування, підтримка адміністрації, розвиток професійних компетенцій викладачів, інфраструктура та співпраця з бізнесом. Взаємодія цих факторів визначає ефективність й успішність впровадження інноваційних підходів, що сприяє створенню умов для розвитку soft skills у студентів.

Аналіз можливостей та бар'єрів впровадження інноваційних підходів до навчання soft skills у вищій освіті України, дозволяє виокремити декілька ключових аспектів. У сучасному світі, де технології та глобалізація постійно змінюють вимоги до професійної діяльності, університети повинні адаптувати свої навчальні програми до нових умов. Soft skills стали невід'ємною складовою професійної компетентності, оскільки вони дозволяють фахівцям ефективно взаємодіяти з колегами, клієнтами та керівниками, швидко адаптуватися до змін і приймати обґрунтовані рішення в умовах невизначеності. З огляду на це, важливим є впровадження інноваційних методик, які забезпечать розвиток цих навичок у студентів.

Таблиця 5

Рекомендації щодо підвищення ефективності навчання soft skills у закладах вищої освіти України

Рекомендація	Обґрунтування
Інтеграція soft skills у всі навчальні програми	Забезпечує всебічний розвиток студентів, підготовку до різних аспектів професійного та особистого життя.
Використання сучасних технологій	Підвищує інтерактивність і залучення студентів, сприяє індивідуалізації навчального процесу.
Залучення професіоналів із різних галузей	Надає студентам практичні знання та реальний досвід, сприяє встановленню зв'язків з роботодавцями.



ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ: НАУКОВІ ЗАПИСКИ

Проведення тренінгів і семінарів	Сприяє поглибленому вивченню окремих soft skills, розвиток навичок у конкретних ситуаціях.
Систематичний моніторинг й оцінка	Дозволяє своєчасно коригувати навчальні програми, підвищувати їх ефективність й актуальність.

Джерело: власна розробка авторів

Інтеграція soft skills у всі навчальні програми може вимагати значного часу та ресурсів для перегляду й оновлення програм, які існують, а також підготовки викладачів до нових методик. Використання сучасних технологій може бути ускладнене через обмежене фінансування, технічні бар'єри та необхідність навчання персоналу. Залучення професіоналів із різних галузей потребує встановлення стійких зв'язків з бізнесом й іншими організаціями, що також може вимагати додаткових ресурсів і часу.

Проведення тренінгів і семінарів, хоча й дуже корисне для студентів, потребує значних організаційних зусиль і фінансових вкладень. Систематичний моніторинг й оцінка результатів навчання є критично важливими, але також можуть бути складними через необхідність розробки ефективних інструментів оцінювання та аналізу. Алгоритм впровадження інноваційних підходів до навчання soft skills у вищу освіту України запропоновано на рис. 3.





Рисунок 3. *Алгоритм впровадження інноваційних підходів до навчання soft skills у вищу освіту України*

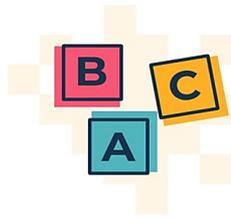
Джерело: власна розробка авторів

Запропонований алгоритм впровадження інноваційних підходів до навчання soft skills складається з декількох послідовних етапів. Спочатку пропонується провести всебічну оцінку поточного стану навчання soft skills, щоб визначити сильні та слабкі сторони програм, що існують. Після цього важливо встановити чіткі та вимірювані цілі, які будуть орієнтиром для подальших дій. Наступним кроком є розробка стратегії інтеграції soft skills у навчальні програми, що включає планування та визначення необхідних ресурсів.

Підготовка викладачів через тренінги та семінари є критично важливою для успішної реалізації нових методик. Активне використання сучасних технологій [16] сприятиме підвищенню ефективності навчання та залученню студентів. Залучення професіоналів із різних галузей забезпечить студентам доступ до реального досвіду та знань, необхідних для успішної професійної діяльності. Нарешті, систематичний моніторинг й оцінка результатів навчання дозволять своєчасно вносити корективи та забезпечити високу якість навчального процесу.

Таким чином, реалізація запропонованих рекомендацій потребує комплексного підходу, який включає як адміністративні, так і педагогічні аспекти. Важливо забезпечити належне фінансування, технічну підтримку та співпрацю з бізнесом для досягнення поставлених цілей. Це дозволить підготувати конкурентоспроможних фахівців, здатних ефективно застосовувати soft skills у професійній діяльності та відповідати сучасним вимогам ринку праці.

Висновки. У результаті проведеного дослідження встановлено, що інтеграція навчання soft skills у заклади вищої освіти України є важливим



аспектом підготовки сучасних фахівців, що відповідають вимогам ринку праці. Дослідження показало, що використання інтерактивних методів навчання, таких як кейс-стаді, дебати, рольові ігри та симуляції, сприяє активному залученню студентів у навчальний процес і розвитку таких необхідних навичок, як комунікація, критичне мислення та командна робота. Аналіз досвіду інших країн, таких як США, Великобританія, Швеція, Фінляндія, Австралія та Канада, вказав на успішність використання інноваційних методик і технологій у навчанні soft skills.

Співпраця з бізнесом і професійними організаціями також виявилася ключовим чинником у забезпеченні студентів можливістю застосовувати набуті знання на практиці та розвивати професійні навички. Хоч обмежене фінансування та інші бар'єри залишаються проблемними аспектами, дослідження показало, що продовження реформування системи вищої освіти є необхідним для підвищення конкурентоспроможності випускників на ринку праці.

В перспективах подальших досліджень передбачається вивчення ефективності конкретних методик і підходів до навчання soft skills, а також дослідження можливостей подальшої співпраці з міжнародними освітніми інституціями для впровадження передового досвіду у вітчизняну систему освіти.

Список використаних джерел

1. Ямполь Ю., Стаценко Н., Адамович І. Менеджмент освітньої діяльності в Україні під впливом сучасних тенденцій навчання. *Наукові інновації та передові технології*. 2023. №10(24). URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/6114> (дата звернення: 14.05.2024).



2. Демченко І. та ін. Вплив освітнього середовища закладів вищої освіти на формування ключових компетентностей та соціальних навичок здобувачів. *Наукові інновації та передові технології*. 2023. №2(16). URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/3670> (дата звернення: 14.05.2024).

3. Башкір О., Каданер О. Інтерактивні методи формування soft skills майбутніх фахівців. *Наукові інновації та передові технології*. 2022. №1(3). URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/897> (дата звернення: 14.05.2024).

4. Шевчук Г. Формування й розвиток soft skills як складник освітнього процесу в закладах вищої освіти. *Перспективи та інновації науки*. 2024. №5(39). URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/11644> (дата звернення: 14.05.2024).

5. Жовнич О.В., Дученко А.В. Модернізація початкової освіти шляхом запровадження програм академічної мобільності як фактор розвитку soft skills. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2024. №7. URL: <https://pedagogical-academy.com/index.php/journal/article/view/167> (дата звернення: 14.05.2024).

6. Гульбс О. «Soft skills» і формування професійних планів студентської молоді. *Перспективи та інновації науки*. 2024. №1(35). URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/11644> (дата звернення: 14.07.2024).

7. Весоловська М., Швед Л. Strategizing Soft Skills Resilience: A Holistic Approach to Mitigating COVID-19 Pandemic Impact on Workforce Development. *Qubahan Academic Journal*. 2024. №4(2). P. 153–169. DOI: <https://doi.org/10.48161/qaj.v4n2a193> (дата звернення: 14.05.2024).

8. Гулай О.І., Карпюк А.Л. Soft і hard skills у процесі викладання та навчання. *Actual Problems in the System of Education: General Secondary Education*



Institution–Pre-University Training–Higher Education Institution. 2023. №4. P. 248-256. URL: <https://jrnl.nau.edu.ua/index.php/APSE/article/view/18740> (дата звернення: 14.05.2024).

9. Краснощок І., Демченко О., Кравцова Т. Практичні аспекти розвитку soft skills в освітніх закладах України: використання інноваційних методик та технологій. *Перспективи та інновації науки*. 2023. №10(28). URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/5153> (дата звернення: 14.05.2024).

10. Терещук В.І., Ільченко А.М., Семенишина І.В. Інноваційні технології навчання у закладах вищої освіти. *Академічні візії*. 2023. №16. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/157> (дата звернення: 14.05.2024).

11. Ткаченко А., Пожуєва Т. Інновації в освіті: вплив технологій на навчальний процес. *Modern engineering and innovative technologies*. 2023. №29-02. P. 118-126. URL: <https://moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit29-02-075> (дата звернення: 14.05.2024).

12. Прохоровська С., Рассоха І., Демченко Ю. Стратегії адаптації вищої освіти до потреб ринку праці в Україні. *Наукові інновації та передові технології*. 2024. №5(33). URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/11388> (дата звернення: 14.05.2024).

13. Дорожко І., Малихіна О., Туріщева Л. Лідерські soft skills компетенції сучасних здобувачів вищої освіти: проблеми розвитку. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Психологія*. 2024. №2. С. 91-95. URL: <http://psy-visnyk.uzhnu.uz.ua/index.php/psy/article/view/314> (дата звернення: 14.05.2024).

14. Бойко О. Clip thinking as a consequence of virtual communication: Pedagogical methods of neutralisation in foreign language lessons. *Scientific Bulletin*



of Mukachevo State University. Series "Pedagogy and Psychology". 2023. № 9(1). P. 16-22. DOI: <https://doi.org/10.52534/msu-pp1.2023.16> (дата звернення: 14.05.2024).

15. Kuzmenko A., Solodiuk N., Petrova Y., Kozinets I. Cultura de integridade acadêmica dos estudantes de pós-graduação na Ucrânia: Peculiaridades de desenvolvimento e formação. *Revista on line de Política e Gestão Educacional, Araraquara.* 2023. №27(esp.2). P. e023050. DOI: <https://doi.org/10.22633/rpge.v27iesp.2.18782>. (дата звернення: 14.05.2024).

16. Юган Н. Л. Мобільні додатки для вивчення української мови як іноземної. *Діалог культур у Європейському освітньому просторі: Матеріали VI Міжнародної конференції*, м. Київ, 11 травня 2020 р. Київський національний університет технологій та дизайну. Київ: КНУТД, 2021. С. 107-113.